

Groot gelach

Op eenzame zondagen in 1952 bezocht de jonge, veelbelovende schrijver Frederick Buechner een protestantse kerk New York, waar de toen beroemde prediker George Arthur Buttrick voorging. Tijdens een van de diensten, op het moment dat de kroning van de Engelse koningin Elizabeth II in het nieuws was, preekte Buttrick over de verzoeking van Christus in de woestijn. Hij zei dat Jezus de kroon die de duivel Hem aanbood afwees, maar dat Christus desondanks koning is, omdat Hij gekroond wordt in de harten van de gelovigen. Die kroning vindt, in de woorden van Buttrick, plaats 'onder (schuld)belijdenis, en tranen en groot gelach'. Jaren later kan Buechner nog vertellen dat het de woorden 'groot gelach' waren die hem van zijn stuk brachten, tot tranen toe bewogen en hem over de drempel van het christelijk geloof hielpen.

Die woorden van Buttrick kunnen ook mij soms tot tranen toe raken. Ik denk vanwege de verrassing dat, na de schuldbelijdenis en de tranen, het groot gelach volgt. Het hele leven lijkt samen te komen in deze drie woorden: ons falen, onze pijn en ons lachen. En dan heeft Buttrick het niet over blijdschap of vreugde (dat kun je nog geestelijk, diepzinnig en voorzichtig opvatten), maar over gelach (*laughter* in het Engels). Als Christus koning wordt, is er een eitje te pellen over onze dwaasheid en zonden, vloeien er tranen over de treurnis en de gebrokenheid van het bestaan én volgt ervan opluchting en bevrijding een groot gelach.

Er valt immers weer iets te lachen. Het kwaad en de tranen zijn nog overal, maar ze hebben niet het laatste woord. Gruwel en onrecht, leegte en saaiheid zijn er nog, maar ze worden uitgedaagd door nieuw, tof en helend leven. De dood — die sombere, zware, domme dood — moet de gekruisigde koning laten gaan. Er is een verrassende koning verschenen, die de zaken en de wereld omkeert en ons met liefdevol geduld, na veel lijden weer aan het leven krijgt. Als we dat gaan zien en die koning in ons hart sluiten, moet en zal er gelachen worden. Meer nog, we kunnen iedere lach die echt en vreugdevol is, beleven als een deel van dat grote gelach om en rond Christus.

We leven en geloven vaak zo 'vermoeid en belast', zo doodernstig, angstig en bezwaard. En het lukt een heel leger cabaretiers, komieken, cartoonisten en moppentappende nonkels maar niet, om ons daarvan te genezen. Waarschijnlijk omdat het vaak niet meer dan entertainment en even een vlucht uit de werkelijkheid is. Zou het lachen, dat uit de tranen en het eerlijk erkennen van onze lafheid en falen opkomt, ons niet kunnen bevrijden van die vermoeidheid en duizend lasten?

Ik hoop dat we dit nieuwe seizoen in onze kerken en huizen veel zullen lachen, als we die verrassende Koning onder schuldbelijdenis, tranen en groot gelach in onze levens en kerken zullen kronen. Ik bid dat we aanstekelijke gemeenschappen zijn waar we met onze schaamte en tranen kunnen komen en waar we samen lachen om de verrassing, de omkering, de genade en het leven. Een lachende kerk, het zou wel eens de verrassing van de eeuw kunnen zijn!

Ds. Johan Visser